

Redactie:

Mr. H. Singer-Dekker
Burg. Elsenlaan 147
Rijswijk-Z.H.
Telef. (070) 11 98 43

✕

Administratie:

Oudegracht 152
Utrecht

✕

Versijnt
Maandelijks

Abonnementsprijs
f 3.- per jaar

JUNI 1963

12 e JAARGANG

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

I N H O U D S O P G A V E

<u>HUMANISTISCHE VERBOND</u>	Blz.
Vormingsonderwijs	75
Uitbreidingsactie	75
Nieuwe uitgave	75
Geleen	75
Regionale conferenties	75
Conferentie gespreksleiders	75
Periodieken	75
Landdag	75/76
<u>HUMANISTISCHE STICHTING "SOCRATES"</u>	
Landdag in Overschie	76
Zomerschool	76
<u>"HUMANITAS"</u>	
Nationale loterij "Uw lot voor hun levenslot"	76
Bejaardencentrum in Deventer	77
Gezinsverzorging	77
Nieuwe Afdelingen	77
Subsidie voor gezinsverzorging in Geleen	77
Nieuwe aanstellingen	77
<u>HUMANISTISCHE JONGEREN GEMEENSCHAP</u>	
Bestuur	77/78
<u>HUMANISTISCHE JEUGD BEWEGING</u>	
Tussenweekend in Reeuwijk	78
Paasweekend in Ommen	78
Gezinsuitbreiding in de H.J.B.	78
<u>STUDENTEN VERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG "SOCRATES"</u>	
Conferentie	78
Utrecht	79
<u>HUMANISTISCH THUISFRONT</u>	
De nota van de Minister van Defensie inzake Humanistische Geestelijke Verzorging bij de strijdkrachten, besproken.	79/80/81
<u>HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP - P.v.d.A.</u>	
Vernieuwing	81
<u>RADIOLEZINGEN</u>	
Lezingen in de maanden juni en juli voor de VARA	82
Lezing in de maand juni voor de AVRO	82
Lezing in de maand juni voor de Wereldomroep	82
<u>INTERNATIONAAL NIEUWS</u>	
België	82

VAN ALLE KANTEN

Verslagen en reportages, enz. (Het Parool, Biltse en Bilthovense Courant, Het Vrije Volk, e.a.)	Blz. 83/84
Humanistische Geestelijke Verzorging in het leger (Friese Koerier)	84/85
Openbaar Onderwijs (Leeuwarder Courant)	85
Humanistisch Vormings Onderwijs in Doetinchem? (Graafschap Bode)	85/86/87
Humanistische Rubrieken (De Gelderlander Pers)	87/88

HUMANISTISCH VERBOND

Vormingsonderwijs

In een reeks van gemeenschappen beginnen de werkzaamheden voor het humanistisch vormingsonderwijs op gang te komen. Forumbijeenkomsten vinden plaats, voorlichtingsavonden worden gehouden en hier en daar zijn al pogingen om plaatselijke werkgroepen te vormen.

Uitbreidingsactie

Met een conferentie op 8 juni in Utrecht, waaraan uit alle gemeenschappen vertegenwoordigers deelnamen is een actie ingeleid, die beoogt het leden-tal van het H.V. op te voeren. In het najaar zullen in de gemeenschappen personen en groepjes aan het werk gaan.

Nieuwe uitgave

Binnenkort komt een nieuwe uitgave van de pers, die de toespraken zal bevatten welke door Drs. J. Koopman, Dr. J.P. van Praag, Mr.Dr. H.J. Roethof en Prof.Dr. B.W. Schaper op de openbare bijeenkomst van het 15e congres zijn uitgesproken over "Oslo en onze verantwoordelijkheid".

Geleen

Na een korte inleiding van de organisatie-secretaris van het H.V. op 26 mei is door de in Geleen wonende leden besloten om te trachten in het najaar een werkgroep te stichten, die met een eigen programma zal komen.

Regionale conferenties

Ook in 1963 zullen de regionale conferenties voor gemeenschaps- en gewestbestuurders tezamen met leden van het Dagelijks Bestuur plaats vinden. Twee jaar geleden is op verzoek van de gemeenschappen met dit soort bijeenkomsten begonnen en ze hebben aan hun doel beantwoord. Dit jaar zullen ze op 5 en 6 oktober en 2 en 3 november in De Ark te Nunspeet worden gehouden.

Conferentie voor gespreksleiders

Eveneens in De Ark en wel van vrijdagavond 18 tot zondag 20 oktober vindt de jaarlijkse conferentie met leiders van plaatselijke gespreks-groepen plaats. Op zaterdagmorgen zal door de algemeen voorzitter van het H.V. Dr. J.P. van Praag een inleiding worden gehouden.

Periodieken

Zowel de sympathisanten als de deelnemers aan het Centrum voor Humanistische Vorming ontvingen een nummer van een periodiek, dat hen over verschillende activiteiten inlicht.

Landdag

Op Hemelvaartsdag, 23 mei, werd een landdag gehouden te Rotterdam. Ondanks het bijzonder slechte weer is deze dag toch goed geslaagd. Er waren ongeveer 250 deelnemers. Vijftien kinderen werden door een deskundige kracht prettig beziggehouden, terwijl de ouders luisterden naar de inleiding van Bondsvoorzitter Dr. J.P. van Praag over "Humanisme voor iedereen". Het zeer gewaardeerde kunstzinnige gedeelte van het programma werd verzorgd door Otto Sterman, voordracht en Bram Boelee piano. 's Morgens hadden de deelnemers kunnen kiezen uit een aantal verschillende excursies. De geplande wandeling door de binnenstad met bezoek aan het eerste metrostation trok door

het slechte weer niet veel deelnemers, de bustocht door de stad en langs de havens echter des te meer. Verder werden museum Boymans - van Beuningen en het Scheepvaartmuseum (naar keuze) bezocht.

HUMANISTISCHE STICHTING "SOCRATES"

Landdag in Overschie

Op 12 mei j.l. organiseerde Socrates een landdag over het onderwerp "Wetenschap van de oorlog".

De dag stond onder voorzitterschap van Prof.Dr. B.W. Schaper.

Prof.Dr. F. van Heek sprak over "De sociologische aspecten van het oorlogsverschijnsel" en Prof.Dr. B. Landheer over "Bewapening en ontwapening als factoren in de huidige wereldsituatie".

De ongeveer 70 deelnemers hebben met grote aandacht geluisterd en met veel animo gediscussieerd.

Zomerschool

Van 19 tot en met 21 juli organiseert Socrates een bijeenkomst met als onderwerp "Problemen rondom de vrijheidsstraf".

De conferentie zal te Oosterbeek worden gehouden. De leiding berust bij de heer P.A. Pols.

Spreekers zullen zijn de heren Prof.Mr. A.D. Belinfante en Dr. G.H. Veringa.

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK

"H U M A N I T A S"

Nationale loterij "Uw lot voor hun levenslot"

Vanaf 1 juni tot 31 juli a.s. zal een nationale loterij-actie worden gehouden, waarvan de opbrengst zal worden aangewend voor de instandhouding en ontwikkeling van het maatschappelijk werk o.a. op het gebied van de Kinderbescherming, bejaardenzorg, gezinsverzorging en algemeen maatschappelijk werk.

Er zijn in totaal 400.000 loten van f 1,-- per lot in boekjes van 50 loten. De trekking van de prijzen vindt plaats op 31 juli 1963 ten overstaan van notaris J.A.G. Meyers te Amsterdam.

De hoofdprijs is een vakantie-bungalow, ontworpen door architect Vos, te bouwen op eigen grond, ter waarde van f 50.000,-- of de waarde daarvan in geld; voorts c.a. f 80.000,-- aan andere prijzen, te weten: caravans, skelters, vakantiereizen, huishoudkoelkasten en waardebonnen te besteden aan sportartikelen.

De actie wordt ondersteund door een bijzondere loterijkrant, bestaande uit een boekje van c.a. 24 pagina's, in kleurendruk, met een oplage van ruim 3.200.000 exemplaren, welk boekje aan het begin van de actie in geheel Nederland huis aan huis zal worden verspreid. Verder radio- en televisie-medewerking en andere publiciteitsmiddelen.

Loten kunnen besteld worden door storting op gironummer 66.80.00, ten name van Humanitas, Amsterdam.

Goedgekeurd door de Minister van Justitie bij beschikking van 8 mei 1963, nr. L.O. 570/136/027. Totaal 400.000 loten à f 1,-- per lot, genummerd van 100.001 tot en met 500.000.

Bejaardencentrum in Deventer

Zeer binnenkort zal een begin gemaakt worden met de bouw van het bejaardencentrum "Humanitas" te Deventer in de Keizerslanden. Het centrum, een ontwerp van het architectenbureau ir. W.P.C. en D.E.C. Knuttel, omvat een pension-tehuis, bestaande uit 204 eenpersoons- en 40 tweepersoonsskamers, en twintig vrijstaande galerijwoningen. De bouwkosten zullen ruim vier miljoen gulden bedragen.

Gezinsverzorging

De sectie gezinsverzorging organiseert op 20 juni een leidsterscontactdag op Huize "Randenbroek" te Amersfoort.

Nieuwe afdelingen

Op 1 juli a.s. wordt de afdeling Mijnstreek omgezet in drie nieuwe afdelingen, namelijk te Brunssum, Geleen en Heerlen, met een overkoepelend streekbestuur.

Subsidie voor gezinsverzorging in Geleen

De gemeenteraad te Geleen heeft bij de behandeling van de begroting voor 1963 ook Humanitas geplaatst op de lijst van gezinsverzorgingsinstellingen die voor gemeentesubsidie in aanmerking komen. Hiermee is gelukkig een einde gekomen aan de uitzonderingssituatie die in Geleen was ontstaan, doordat telken jare een meerderheid van de gemeenteraad aan Humanitas subsidie weigerde, terwijl aan rooms-katholieke en protestante instellingen op grond van dezelfde regeling wel subsidie werd toegekend. De kentering kwam in 1961 toen aanvankelijk de stemmen staakten. De beslissing van de tweede raadsvergadering, waarin - voor de laatste maal - een meerderheid zich uitsprak tegen de subsidiëring van Humanitas, heeft indertijd sterk de aandacht getrokken. De gebezigde argumenten op levensbeschouwelijk gebied, die met de gezinsverzorging als zodanig weinig uitstaande hadden, bleken ook voor de Minister van Maatschappelijk Werk niet steekhoudend te zijn, zodat wel rijkssubsidie werd verleend. Ook de Minister van Binnenlandse Zaken sprak zich naar aanleiding van schriftelijke vragen in de Tweede Kamer uit voor het op gelijke wijze tegemoet treden van alle groepen van de burgerij in deze kwestie van gemeentelijke subsidie-toekenning.

Intussen is gebleken, dat het besluit van de Geleense gemeenteraad pas in de toekomst zal worden uitgevoerd. Humanitas heeft in Geleen dus nu nog financiële zorgen, tot het tijdstip in 1965, waarop de subsidie voor 1963 zal worden afgerekend.

Nieuwe aanstellingen

Bij afdeling Rotterdam trad per 1 april jl. als maatschappelijk werkster in dienst Mejuffrouw H.J. de Haan.

Bij afdeling Zwolle treedt per 1 juni 1963 als maatschappelijk werkster in dienst Mevrouw M.G. Lukkien-Hietbrink (met halve dagtaak).

HUMANISTISCHE JONGEREN GEMEENSCHAP

Bestuur

Het nieuwe bestuur van de H.J.G. is voorlopig als volgt samengesteld:

Voorzitter	:	Bert Bommels
Vice Voorzitter	:	Gerard Stevens
Secretaresse	:	Mevrouw A.Smiet-Gregoire, Wesselstraat 46, Den Haag

Penningmeester : Gerard Stevens
2e secretaris : Hans Baarda, p/a Toornstraat 45, Joure (Fr.)
Propaganda : Hans Jong.

HUMANISTISCHE JEUGD BEWEGING

Tussenweekend in Reeuwijk op 16 en 17 maart 1963

Dit weekend werd gehouden in de jeugdherberg in Reeuwijk. Het aantal deelnemers bedroeg 35. Zaterdagavond hield de heer Nederhorst, lid van de 2e kamer en lid van het Europese Parlement een inleiding over "De toekomst van de E.E.G.". Na deze duidelijke en leerzame inleiding ontstond een goede discussie.

De volgende dag werd er in groepen gediscussieerd. O.a. onderwerpen die op de H.J.B. betrekking hebben werden druk besproken.

De rest van het weekend werd in de eerste voorjaarszon doorgebracht. Het was een gezellig weekend.

Paasweekend Ommen, 13,14 en 15 april

Het paasweekend werd dit jaar in Ommen gehouden. Er waren 55 leden aanwezig. Door een van de leden, Johanniek van der Molen, werd op zaterdagavond een inleiding gehouden over "Het probleem van oorlog en vrede". Uit de discussie, die hierna ontstond bleek duidelijk de belangstelling. De zondag was uitgetrokken voor sport en spel. 's Avonds werd het IQ van de leden getest. Maandag hield Kea Homan, een jonge schilderes een inleiding over moderne schilderkunst en illustreerde dit met eigen werk. Met dit weekend heeft de H.J.B. weer een zeer geslaagd weekend voor haar leden kunnen houden. Voor dit probleem, dat vooral jonge mensen zo nauw raakt.

Gezinsuitbreiding in de H.J.B.

Na afdeling Leeuwarden, opgericht op 20 januari 1963, is de H.J.B. op 21 maart uitgebreid met afdeling Zeeland. Deze afdeling telt op het ogenblik 14 leden.

Het dozijn afdelingen is hiermee volgemaakt.

Het aantal leden bedraagt nu ruim 270.

STUDENTEN VERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG

"S O C R A T E S"

Conferentie

Op 27 en 28 april hield de S.V.H.G. "Socrates" haar voorjaarscongres en -conferentie in De Ark te Nunspeet.

Spreekers op de conferentie waren Prof.Dr. G.J. Geers over het onderwerp "Spanje, land, volk en cultuur" en Dr. P.D. van Royen over "Boeddha als humanistische monnik".

Over deze niet-alledaagse onderwerpen ontspon zich na afloop van beide lezingen een geanimeerde discussie.

Daar ook nog het weer bijzonder meewerkte, kunnen we terugzien op een zeer geslaagd weekeind.

Utrecht

Op 21 mei werd de afdeling Utrecht na een tijd van 4 jaar heropgericht. Na de oprichtingsvergadering werd een lezing gehouden door de heer Goudsblom over de vraag of het etheïsme als een levensbeschouwing moest worden gezien of niet. De lezing werd door een vrij groot aantal belangstellenden bezocht, waarvan zich vrijwel iedereen als lid of belangstellend lid van de heropgerichte afdeling opgaf.

HUMANISTISCH THUISFRONT

De nota van de Minister van Defensie inzake Humanistische Geestelijke Verzorging bij de strijdkrachten, besproken

In het meinumnummer van Ego, het maandblad voor jongeren dat wordt uitgegeven door het Humanistisch Thuisfront, bespreekt de heer H.J.J. Lips, hoofd van de afd. Geestelijke Verzorging van het Thuisfront, de nota inzake de Humanistische Geestelijke Verzorging in de strijdkrachten. De heer Lips geeft eerst in 10 punten de inhoud van de nota weer. Wij laten deze punten hieronder volgen:

1. De instituering van de humanistische geestelijke verzorging zal - in overeenstemming met die van de godsdienstige geestelijke verzorging - bij koninklijk besluit dienen te geschieden. Hieruit volgt dat het instituut ook niet anders dan bij koninklijk besluit zal kunnen worden opgeheven.
2. Uit het behoeftecriterium vloeit voort, dat de geestelijke verzorging vanwege het Humanistisch Verbond alleen zal gelden voor hen die daaraan behoefte kenbaar maken. Dit zal voor meerderjarigen dienen te geschieden door een schriftelijke verklaring van henzelf en voor minderjarigen door een schriftelijke verklaring van hun ouders of voogden.
3. De pastorale receptie, waaronder wordt verstaan de ontvangst door een godsdienstig geestelijk verzorger van ieder die in militaire dienst komt, zal niet van toepassing zijn op de militairen die meerderjarig zijnde zelf en minderjarig zijnde voor wie hun ouder(s) (heeft) hebben verklaard op geestelijke verzorging vanwege het Humanistisch Verbond prijs te stellen; doch zal vanzelfsprekend blijven gelden voor alle andere militairen.
4. Op grond van de gehouden enquête meent de minister dat er aanleiding is om over te gaan tot de aanstelling van een hoofdraadsman en vier raadslieden (raadsman is de benaming van een geestelijk verzorger van het Humanistisch Verbond) voorshands voor een periode van drie jaar.
5. De minister meent dat uniformering van de hoofdraadsman en de raadslieden noodzakelijk is om zelfs de schijn van enige discriminatie te vermijden.
6. De bezoldiging, gelijkstelling in rang en uniformering en andere dienstvoorwaarden van de hoofdraadsman en de raadslieden dienen te worden geregeld overeenkomstig de voorschriften geldende voor de godsdienstige geestelijke verzorging met dien verstande, dat de hoofdraadsman in rang dient te worden gelijkgesteld met luitenant-kolonel.
7. De vredeorganisatie van het instituut (de minister meent dat de positie van de raadslieden in oorlogstijd nog nader zal moeten worden gezien) zal voorshands slechts globaal kunnen worden vastgesteld. Zij zal de eerdergenoemde hoofdraadsman en vier raadslieden omvatten. Deze zullen eenvoudigheidshalve, voor wat hun bezoldiging en uniform betreft, allen worden geacht tot de Koninklijke Landmacht te behoren. In de organisatie zal echter duidelijk tot uitdrukking worden gebracht, dat zij zijn bestemd om ook bij de

andere krijgsmachtdelen hun taak te vervullen. In een later stadium kan worden overwogen of een splitsing van de organisatie naar zee-, land- en luchtmacht — hetgeen o.a. met het oog op de uniformkleding van betekenis kan zijn — gewenst is.

8. Langs de normaal gebruikelijke kanalen waarlangs mededelingen bestemd voor alle militairen worden gedaan, kunnen de in dienst zijnde militairen over de instelling van de geestelijke verzorging vanwege het genootschap het Humanistisch Verbond alsmede over de voorwaarde om daaraan deel te nemen worden ingelicht. Nader zal worden bezien of de toekomstige dienstplichtigen via het blad "In dienst" tijdig voor opkomst op de hoogte kunnen worden gesteld.

9. De beperkingen die de minister stelt aan de humanistische geestelijke verzorging zijn dezelfde die ook gelden voor de godsdienstige geestelijke verzorging. Uiteraard geldt als eerste eis dat zij niet in strijd mag komen met de eisen van openbare orde en goede zeden en met binnen de krijgsmacht geldende regelen. Voorts dat zij zich beperkt tot eigen terrein en derhalve niet treedt op terreinen die aan andere instanties zijn toegewezen zoals de welzijnszorg en de sociale zorg.

10. Bij de indienstneming van de hoofdraadsman op vorengenoemde dienstvoorwaarden zullen voorts regelingen van huishoudelijke en administratieve aard dienen te worden getroffen om het de hoofdraadsman mogelijk te maken zijn arbeid te verrichten. Op een nader in overleg met het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond en de hoofdraadsman te bepalen tijdstip zullen, op soortgelijke wijze als de hoofdraadsman, de raadslieden in dienst kunnen worden genomen.

Vervolgens berekent de schrijver, dat de behandeling van de nota in de Kamer vermoedelijk in de tweede helft van 1963 zal plaatsvinden. Het lijkt de schrijver zeer waarschijnlijk, dat de Tweede Kamer met de inhoud van de nota accoord zal gaan. Zodra de nota met goede afloop is behandeld kan de hoofdraadsman maximaal na drie maanden worden aangesteld en wellicht weer drie maanden daarna de raadslieden.

De heer Lips heeft wel kritiek op de nota. Hij schrijft o.m.:

Een andere vraag is of deze nota naar de zin is van de humanisten. Ik moet dan stellen dat we sommige dingen zeker anders hadden gewild. Met name het feit, dat meerderjarige militairen schriftelijk moeten verklaren en de ouders van minderjarige militairen eveneens schriftelijk voor hun zoon moeten verklaren dat zij humanistische geestelijke verzorging wensen terwijl een dergelijke verklaring niet wordt gevraagd van hen die een godsdienstige geestelijke verzorging wensen acht ik zeer bedenkelijk. Ik ben ervan overtuigd dat in de praktijk juist de discriminatie zal brengen die de minister op andere punten wil voorkomen.

Ik weet echter, en wie de bijlagen van de nota wil bestuderen kan dat ook weten, dat de kerken tot een andere, billijker methode van werken niet bereid waren.

Het best zou m.i. zijn geweest als de militaire overheid naar alle toekomstige militairen een formulier had gestuurd waarop zij zelf of hun ouders hadden kunnen invullen welke geestelijke verzorging zij wensten. Dan was er een voor alle militaire gelijke regeling geweest. Maar de kerken hebben dat nadrukkelijk niet gewild.

In een democratisch land is het nu eenmaal zo dat partijen met elkaars mening moeten rekening houden. Wie dat niet wenst, wenst in feite de democratie niet. Er is dus op dit punt gezocht naar een compromis en er is iets uitgekomen dat voor de humanisten bepaald niet bevredigend is.

Andere punten van de nota van de minister zijn daarentegen wel bevredigend voor de humanisten.

Er komt bij dat de regeling van de schriftelijke verklaring veel gelijk op de regeling die geldt voor het bezoek aan het Humanistisch Vormingscentrum en dat de praktijk ons heeft geleerd dat deze regeling wel onaangenaam is maar geenszins de ontwikkeling en groei van ons werk heeft kunnen tegenhouden.

Toch vindt de schrijver dat we de minister dankbaar kunnen zijn voor deze nota, ondanks de vele bezwaren. Hij schrijft verder nog:

De humanisten en de met het humanisme sympathiserenden vormen heel duidelijk een minderheid in ons volk. In en buiten Europa ziet men maar al te vaak dat met minderheden weinig of geen rekening wordt gehouden.

Het is ronduit verheugend dat de kerken op redelijke wijze hebben willen medewerken aan de totstandkoming van een instituut van geestelijke verzorging dat gegrond is op een gedachte die de christenen op grond van hun eigen principes verwerpelijk vinden. Zelfs al zijn daar dan wel enkele "schönheitsfehler" bij gemaakt.

Indien straks de volksvertegenwoordiging in meerderheid akkoord gaat met de inhoud van de ministeriële nota (en m.i. is dat hoogstwaarschijnlijk) dan is opnieuw het bewijs geleverd dat Nederlanders, hoe verschillend van inzicht ze ook mogen zijn, op een democratische wijze met elkaar kunnen en willen omgaan. Alleen al op deze grond is het verschijnen van deze ministeriële nota een gelukkig verschijnsel in ons geestelijk en politiek leven.

Ik meen dan ook dat we, ondanks vele bezwaren, de minister van Defensie dankbaar mogen zijn voor zijn nota. Wij hadden wel gewenst dat de minister deze zaak wat vroeger in zijn ambtsperiode had ter hand genomen. Dat had betekend dat de kwestie nog geheel tot een einde had kunnen worden gebracht onder het bewind van deze regering. Dat heeft niet zo mogen zijn en dat is jammer.

Ik wil echter wel nadrukkelijk uitspreken dat deze minister, toen hij voor zich zelf eenmaal een standpunt had ingenomen op een standvastige wijze heeft medegeholpen om een moeilijke zaak tot een voor alle partijen bevredigend einde te brengen.

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP - P.v.d.A.

Vernieuwing

Het meinummer van "Vernieuwing", het orgaan van de H.W.G., was in hoofdzaak gewijd aan de Tweede Kamerverkiezingen en in een aantal artikelen zette redacteur K. Timmerman het standpunt van de P.v.d.A. uiteen.

In hetzelfde nummer echter bespreekt Henri Sandberg een opzienbarend boek van Dr. John Robinson, bisschop van Woolwich in Engeland. Het boek heeft als titel "Honest to God" (Wij moeten eerlijk zijn jegens God).

Dit merkwaardige en geruchtmakende werk houdt een revolutie in van het theologische denken en het heeft in Engeland een geweldige beroering verwekt. "Onze voorstelling van God moet verdwijnen", zo zegt deze moedige bisschop.

Van dit opzienbarend boek werden in enkele weken niet minder dan 50.000 exemplaren verkocht.

RADIOLEZINGEN

Lezingen in de maanden juni en juli voor de V.A.R.A.

30 juni	: E.T. Hoven	"Leven in deze tijd".
7 juli	: S.J. Bouma	"Anders dan anderen".
14 juli	: B.D. Soni	"Humanisme, ook in India".
21 juli	: H. Redeker	"De mens is een danser".
28 juli	: C. Cabout	"Bezetene met honger".

Lezing in de maand juni voor de A.V.R.O.

27 juni	: H.J.J.Lips	"Geestelijke (humanistische) verzorging in de strijdkrachten".
---------	--------------	--

Lezing in de maand juni voor de Wereldomroep

30 juni	: G. Stuiveling	"Humanistisch leven".
---------	-----------------	-----------------------

INTERNATIONAAL NIEUWS

België

Hier volgen enkele adressen van periodieken van onze Belgische geestverwanten:

Het Vrije Woord	:	Tijdschrift van het Humanistisch Verbond, Groenendaallaan 270, Antwerpen.
Diogenes-Cahiers	:	Prof.Dr. J.L. Broeckx, Brandstraat 20, St. Martens-Latem.
Humanistische Perspectieven	:	Populaire brochures over actuele problemen. Verzenddienst "Het Vrije Woord", Eric Sasselaan 75, Antwerpen.
Ouderblad	:	Periodiek van de Oudervereniging voor de moraal Biartlei 11, Kapellen.
De Moralist	:	tijdschrift voor de leraren zedenleer Van de Vellaan 27, Schilde.
Actualiteit	:	tijdschrift voor de leerlingen zedenleer R. Moucheron, Teutenlaan 13, Neerpelt.

Publicaties van de Humanistische Jongeren:

Pro en Contra	:	Uitgave van H.J.B. en H.S.V. Vredestraat 40, Berchem-Antwerpen.
Maandblad H.J.B.	:	Uitgave van het nationaal bestuur H.J.B. Verschansingstraat 16, Mariakerke (Oost-Vlaanderen).
Taboe	:	tijdschrift H.J.B. - afdeling Antwerpen. Laarbekestraat 14, Merksem.
Poging	:	Periodiek van de H.J.B. - afdeling Brussel Ieperlaan 35, Brussel - I.

VAN ALLE KANTEN

Verslagen, reportages enz.

Het Parool van 15 mei geeft een uitvoerig verslag van de rede van Prof. Dr. F. van Heek op de landdag van de Stichting Socrates over "De Sociologische aspecten van het oorlogsverschijnsel".

De Biltse en Bilthovense Courant van 3 mei en het Nieuw Utrechts Dagblad van 1 mei geven een verslag van een politiek forum dat de gemeenschap Bilthoven heeft gehouden. Deelnemers waren leden van het Humanistisch Verbond, die lid waren van resp. de V.V.D. (Dr. Nordlohne), de P.v.d.A. (Mevrouw D. Heroma-Meilink) en Drs. F. de Vries (P.S.P.)

Het Vrije Volk van 15 mei geeft een uitvoerig verslag van de opening van het nieuwe kantoor van het Bureau voor Levens- en Gezinsmoeilijkheden te Hilversum. Aangezien in dit verslag ook een overzicht wordt gegeven van de geschiedenis van het bureau, nemen wij het hieronder in zijn geheel voor U over.

" De Hilversumse gemeenschap van het Humanistisch Verbond en de vereniging "Humanitas, afdeling Hilversum, hebben een huwelijk gesloten. Ik wens beide alle goeds toe en hoop dat er zich bij hen geen levens- en gezinsmoeilijkheden "zullen voordoen, want het zou moeilijk zijn zich dan tot het eigen bureau te "wenden".

" Met deze woorden verklaarde de wethouder van Sociale Zaken te Hilversum "L.G. Becker gistermiddag het nieuwe onderkomen van het bureau voor levens- en "gezinsmoeilijkheden op humanistische grondslag voor geopend op de benedenverdieping van het op 1 april geopende gebouw van de vereniging Humanitas aan het "Achterom 3 te Hilversum.

" Het bureau was vanaf 1 januari tijdelijk gevestigd in het kantoor van de "Stichting Geestelijk Volksgezondheid, Noord-Holland, aan de Emmastraat 68 te "Hilversum.

" Vóór de opening door wethouder Becker zette de voorzitter van de Hilversumse "Stichting Bureau voor Levens- en Gezinsmoeilijkheden op Humanistische "Grondslag in het kort de gebeurtenissen uiteen, die aan de officiële vestiging "in het pand aan het Achterom zijn voorafgegaan.

" Plannen.

" De plannen voor de oprichting van het bureau in Hilversum bestonden al "jaren, maar in het najaar van 1962 werd er een stoot in de goede richting gegeven doordat men de beschikking kreeg over een maatschappelijk werkster.

" Een stichting werd in het leven geroepen met een stichtingsbestuur en toen "ging het allemaal zeer snel. Begonnen werd in de Emmastraat en ondertussen "werd uitgezien naar een permanent onderkomen, wat men nu heeft gevonden in het "gezellig ingerichte en modern verbouwde gebouw aan het Achterom. Als taak van "het bureau stelde de voorzitter het verlenen van hulp en steun aan diegenen, "die op het vlak van levens- en gezinsmoeilijkheden hun toevlucht zoeken tot "het bureau.

" Er is een team van drie medewerkers verbonden aan het bureau, waarvan de "voorzitter van de stichting de sociaal werkster mej. J.W. Stam wel de belangrijkste figuur noemde. Verder maken dr. W. Hogendijk, psychiater en mej. H.M. "Achtthienribbe, geestelijk raadvrouw deel uit van het team.

" Namens het Humanistisch Verbond, gemeenschap Hilversum, wenste prof.dr. "G. Stuiveling het bureau veel succes toe.

" Waardering.

" Mevrouw D. Heroma-Meilink sprak namens de landelijke Stichting haar grote "waardering uit voor het in Hilversum tot stand gebrachte. Want het is in de "ruim tien jaar dat de landelijke Stichting nu bestaat, moeilijk gebleken om "tot het oprichten van nieuwe bureaus te komen, ondanks de belangstelling die

"er voor het werk bestond.

" De oorzaak daarvan was, volgens mevrouw Heroma dat de centrale stichting "in het beginstadium alleen bureaus oprichtte als voldoende richtlijnen aanwezig waren. Men probeerde nooit eens zo maar wat. Er werd ten aanzien van "die richtlijnen geen water in de wijn gedaan. De bureaus moesten kwaliteitswerk kunnen verrichten. Ook het vinden van geschikte teams was zeer moeilijk "Op het ogenblik is dat al een beetje anders dan tien jaar geleden, aldus "mevrouw Heroma.

" Als laatste sprak gistermiddag de heer J.B. Kooij, voorzitter van Humanitas, afdeling Hilversum. Hij ging nog even verder in op het huwelijk, dat "was gesloten, zoals wethouder Becker dat had geformuleerd en zei tot slot "dat het verantwoordelijkheidsbesef voor de moeilijkheden van anderen bij de "buitenkerkelijken vooral na de oorlog zeer sterk was gegroeid."

De bel van 7 mei geeft een verslag van de gewestelijke vrouwendag van het Humanistisch Verbond, die is gehouden in het Singer Museum te Laren.

Verscheidene bladen vermeldden de dodenherdenking die op 4 mei in vele Gemeenschappen van het Humanistisch Verbond zijn gehouden.

Humanistische Geestelijke Verzorging in het leger

In de Friese Koerier van 3 mei vinden we een redactioneel artikel (ondertekening F.S.) van de volgende inhoud:

" De reactie van de kerkelijke vertrouwenslieden op het ontwerp voor humanistische geestelijke verzorging van militairen is ook in sommige opzichten "merkwaardig. Erg royaal is ze niet uitgevallen; waar ze enigszins kan, tracht "ze te beknibbelen op de rechten de status der humanistische concurrenten. "Wanneer ze zeggen dat de humanistische geestelijke verzorgers geen propaganda mogen maken, is dat aan de ene kant volkomen begrijpelijk. Maar te andere "zijde kunnen zij verwachten dat er als repressaille terstond getornd zal "worden aan hun eigen recht tot evangelisatie. Het lijkt alsof ze de strijd "met het humanisme niet aandurven, en zich teveel verschuilen achter tradities "en verkregen rechten.

" Dat demonstreert zich ook in het verzet tegen een ogenschijnlijk redelijk voorstel van humanistische zijde tot het invoeren van formulieren, waarop de "geestelijke verzorging naar keuze kan worden ingevuld. Dat zijn toch ten- "slotte maar formaliteiten, die het wezen van de zaak niets af of toe doen. Verder vinden we in de adviezen telkens de minutieuze verschillen terug tussen "geestelijke verzorging en welzijnszorg. Het wordt op die manier wel heel "moeilijk, en alle woorden kunnen voetangels en klemmen zijn.

" Het woord "geestelijk" is opzichzelf al zo moeilijk te definiëren, maar "men vervalt er automatisch toe wanneer men aan "zielszorg" wil ontkomen.

" Erg bruin bakken de vertrouwensleden van de kerken het, wanneer ze zich "tegen de humanisten beroepen op het volkomen verouderde en in ieder geval "volkomen belachelijke artikel van het krijgstuchtreglement, waarin te lezen "staat dat de "godsdienst de bron is van alle geluk, deugd en ware moed". "Dit lijkt hen kwalijk te verenigen met invoering van geestelijke verzorging "door een niet godsdienstig verbond. Op zichzelf is dat natuurlijk wel juist, "maar dat ligt niet aan de humanistische verzorging; het ligt aan het artikel "dat een volkomen zotternij is, waarop een intelligent mens en in elk geval "een theoloog zich zeker niet zou moeten beroepen. "Geluk, deugd en ware "moed" zijn gewone menselijke eigenschappen, die men bij alle soorten mensen "in meerdere of mindere mate aantreft.

" Er zijn ongelukkige, laffe en moreel zeer labiele mensen die toch godsdienstig zijn, terwijl daartegenover gelukkige (zie psalm 73) dappere en "hoogstaande mensen zijn die buiten alle godsdienst leven. n niemand gelooft "meer dat men b.v. voor het opblazen van een brug, voor het afschieten van een

"Polaris of het afwerpen van een A-bom op een open stad beslist een godsdienstig mens moet zijn. Het lijkt ons veeleer lastig.

" In deze discussie is een volksgroep in het gedrang geraakt. Wat gebeurt er met een soldaat die zijn formulier blanco inlevert, en zich niet voor een van de catechisaties laat inschrijven? Moet die dan corvee doen, of mag hij gaan wandelen of sporten?

" Al te veel gaat men ons van de veronderstelling uit dat het Nederlandse volk, ook voor zover het met de kerk gebroken heeft toch een soort dominee achter de hand wil houden. Het lijkt ons veeleer logisch dat die van de kerk afraakt, voor zichzelf begint en niet in de eerste plaats behoefte aan geestelijke verzorging gevoelt. Dat mag geen reden zijn om zo iemand speciaal de aardappels voor de hele compagnie te laten schillen. Men komt met dat formulier met maar vier mogelijkheden toch tot die fatale aftreksom; wie geen protestant of katholiek of jood is, moet dus humanist zijn en wie dat ook niet wil is een gibeoniet, voorbestemd tot houthouwen en waterputten.

" Wanneer men de soldaten gewoon een vrij uur gaf, dat naar believen kon worden besteed voor geestelijke verzorging of voor recreatie, dan zou men een veel zuiverder beeld krijgen van de geestelijke behoefte, in welke richting dan ook. Het gevaar is groot dat die behoefte thans onevenredig gestimuleerd wordt door een minder aantrekkelijk alternatief.

F.S."

Openbaar onderwijs

In de Leeuwarder Courant van 7 mei troffen wij de volgende bijdrage aan:

" Opvoeding tot maatschappelijke en Christelijke deugden is de opdracht van het onderwijs op de openbare school. Een grootse opdracht, levende uit een algemeen erkende moraal boven die der verschillende groepen en partijen boven de Christelijke, Joodse, Humanistische en Socialistische inzichten en uitzichten uit, dus geen begrenzing der denkbeelden en doelstellingen dezer groeperingen. Sommigen zagen daarbij maar enkele concrete dingen, n.l. algemeen fatsoen, nationale gedachte en verdraagzaamheid en deze bagage werd te nietig bevonden om in een harde en onbarmhartige wereld stand te houden.

" Zij maakten de vergissing door voorbij te zien, dat opvoeding tot Christelijke deugden insloot een uitdragen der zachte krachten, waarvan liefde en zorg tot de medemens de overkoepeling vormt. Dit was en is en moet zijn een belangrijk deel der opdracht van de "openbare school". Dit is in de geest van een algemeen erkende moraal die ook het algemeen fatsoen, de nationale gedachte en verdraagzaamheid groter zal doen zijn.

" Verheugend is het, dat mensen uit de kerken en het Humanistisch Verbond door gesprek tot de overtuiging kwamen, dat Christenen en Humanisten samen in de school staan in de opvoeding tot humaniteit en in dezen samenwerken op grond van een inspiratie, die voortkomt uit elks eigen overtuiging. Wij kerkmensen strijden al zoveel tegen de muren om en in onze kerken, dat we deze kerkmuren niet bij de jeugdonderwijs gedogen en iedere poging daartoe ook bij stichting van lager landbouw- en lager technisch onderwijs beslist moeten afwijzen.

D.P. Swierstra".

Humanistisch Vormingsonderwijs in Doetinchem?

In de Graafschap-Bode van 24 mei komt het volgende ingezonden stuk voor onder bovengenoemde titel.

" Het is alweer geruime tijd geleden dat onder bovengenoemde titel een "ingezonden" stuk in dit blad verscheen van de hand van de heer H.J. van Sandwijk. Om juist te zijn was dat op 22 februari j.l.

" De geachte inzender besloot zijn opstel met de opmerking: graag zie ik "reacties tegemoet! Het kan mij ontgaan zijn, maar bij mijn weten is er geen "reactie verschenen; het zij mij vergund alsnog de mijne in te zenden.

" Ik wil dan allereerst aanknopen aan de opmerking van de heer Van Sandwijk "dat in Doetinchem een actieve gemeenschap van het Humanistisch Verbond be- "staat, die graag ook wat wil doen op onderwijs-gebied. Vooropstellend, dat "ik alle waardering heb voor de werkzaamheid van deze gemeenschap, meen ik, "dat uit wat hier is gesteld, de buitenstaander licht de verkeerde indruk zou "krijgen, dat deze Doetinchemse gemeenschap zelf van plan is om lessen te gaan "geven in humanistische vorming. Zo eenvoudig is het niet! /-kunnen "Wél zal deze plaatselijke gemeenschap van het Humanistisch Verbond organi- "satorisch/optreden bij het doen functioneren van een opgeleide vormingsleider "op de daarvoor in aanmerking komende scholen — en dit sluit aan op de uit- "eenzetting van de heer Van Sandwijk omtrent het werk van het Humanistisch "Vormings Centrum. Anderzijds zal het tot de zaak van de "gemeenschap" behoren "om deze taak in de aandacht en belangstelling te brengen van ouders, die "kinderen op de betreffende scholen hebben of krijgen, die voor deze lessen "in aanmerking komen.

" Als de heer Van Sandwijk aan het eind van zijn stuk schrijft, "dat gespeild "moet worden, of er belangstelling bestaat bij ouders, curatoren en leraren "in Doetinchem", voor dat vormingsonderwijs n.l., dan vind ik daarmee de zaak "niet van de juiste kant benaderd. Alleen de ouders zijn belangrijk, want zij "moeten om deze vorming aan hun kinderen op school vragen, anders mogen die "kinderen die lessen niet volgen en dan komen die lessen er ook niet. Maar "als de ouders er om vragen, dan moeten die lessen er komen, ook al zouden "curatoren en leraren daartegen zijn. Zo zal de Mammoetwet het regelen.

" De heer Van Sandwijk trachtte in zijn schrijven enigszins te doen uitko- "men, waarom het gaat bij het Humanistisch Vormingsonderwijs: "appél op het "vermogen tot geestelijke groei", "bespreken van levensvragen", "niet de be- "doeling, dat er humanisten gemaakt worden". Buiten de kring van leden en be- "langstellenden van het Humanistisch Verbond zal deze uiteenzetting zeker "nog veel onduidelijkheden overlaten. Ik zou er nog het volgende over willen "zeggen.

" Het Humanistisch Vormingsonderwijs waartoe het Humanistisch Verbond "het initiatief heeft genomen, beoogt om ook buiten de kringen, die voor zich- "zelf Godsdienstig Vormingsonderwijs prefereren, de humanistische waarden bij "de opgroeiende jonge mensen te brengen, ten einde hen voor het leven te wa- "penen met een positieve levenshouding. En dit gaat, geloof ik, een ieder aan, "die niet door Godsdienstige gerichtheid zijn vorming en die zijner kinderen "bepaald heeft.

" Zelfs onder de mensen, die zelf godsdienstig zijn en voor hun kinderen "een vorming in deze richting zullen verkiezen, zijn er velen, die de mogelijk- "heid van humanistische vorming op de scholen zullen toejuichen; en wel om "twee redenen. Ten eerste, omdat zij begrijpen, dat positief gevormde mensen "de samenleving, waarvan ook zij deel uitmaken, meer waard maken, dan mensen, "die door gebrek aan vorming geen positieve levenshouding weten op te brengen. "En ten tweede, omdat deze mensen inzien, dat hun kinderen beter kunnen leven "en werken (op school) in contact met anderen, die ook(zij het dan vanuit een "ander uitgangspunt) in kennis zijn gebracht met positieve waarden, waarvan "achting voor de medemens en inzicht in en respect voor zijn andere levens- "visie zeker niet de minst belangrijke zijn.

" Dat de bedoelde vorming ook wel zonder deze schoollessen terecht komt "door toedoen van de ouders thuis en tussen de regels van het "vak"onderwijs "door op school door de leerkrachten, zoals sommigen wel beweren, waag ik te "betwifelen. Misschien zou dit op zichzelf een onderwerp voor een discussie

"of polemieken kunnen zijn.

" Tenslotte wil ik de heer Van Sandwijk bedanken voor het aan 't rollen brengen van het balletje: Humanistisch Vormingsonderwijs in Doetichem.

" Ik hoop, dat het een flinke sneeuwbal zal worden!

G.J. Heringa, Arts."

Humanistische Rubrieken

In de Gelderlander Pers (Arnhems Dagblad van 8 juni, de Gelderlander van 8 juni) komt weer de rubriek "Buitenkerkelijk Humanisme" voor.

Ditmaal met een interview van de schrijver met de voorzitter van de H.J.B. Het stukje over de H.J.B. laten we hieronder volgen.

" De humanistische beweging in Nederland kampt met het probleem van de dreigende veroudering. De gemiddelde leeftijd van de leden van het Humanistisch Verbond wordt steeds hoger. Wij hebben daarover in deze rubriek al enige malen geschreven, en op het jongste congres van het Humanistisch Verbond heeft men er weer uitvoerig over gediscussieerd.

" Wil de buitenkerkelijke jeugd niets weten van het "moderne" humanisme als zodanig, of is het de binding aan om het even welke organisatie, die de jeugd ervan weerhoudt de kleur te bekennen? Men kan de vraag ook ietwat anders stellen: bereikt de georganiseerde humanistische beweging de jongeren niet, omdat dezen zich (nog) niet willen binden aan een bepaalde levensovertuiging, of omdat zij, hoe dan ook iedere vorm van vaste leiding door ouderen niet wensen te accepteren?

" Vrijbuiters.

" De vraag is niet zonder meer te beantwoorden. Juist op hetzelfde congres waarop deze vragen aan de orde waren, hadden wij een gesprek met Marietje van Rossen, eerste-jaars studente aan de politiek-sociale faculteit van de Amsterdamse universiteit en momenteel nationaal voorzitter van de Humanistische Jeugd Beweging (H.J.B.) in welke laatste kwaliteit zij het congres officieel bijwoonde. Een suggestie onzerzijds, dat die H.J.B. naar onze mening maar moeilijk van de grond kwam, wees zij resoluut af: juist het beperkte aantal leden (al sinds jaren omstreeks 250) en de geringe omvang van de meeste plaatselijke afdelingen vindt zij een ideale situatie om een echte "jeugdbeweging" te kunnen zijn. Men kent elkaar goed, ook in contacten op landelijk niveau, men discussieert met elkaar in vriendschap en persoonlijke waardering en vooral: de clubs hebben een open karakter, want aan hun gespreksbijeenkomsten kan iedereen meedoen. En de band met het Humanistisch Verbond? Er is alleen een "mentor" benoemd op voordracht van de H.J.B. en door de H.J.B. te ontslaan wanneer men daar vindt, dat de man niet meer aanvaardbaar is.

" Voor sommige belangrijke mensen in het Verbond is die losse binding een "doorn in het oog" zegt Marietje, "die wilden een strak geleide jeugdorganisatie onder supervisie van het Verbond, maar dat hebben we kunnen voorkomen.

" Over een jaar of zo wil ze wel overgaan naar "Socrates", de studentenvereniging op humanistische grondslag en ook al een vrijbuiters-organisatie waarmee de leiding van het H.V. in het verleden wel eens lichtelijk getroebleerd is geweest.

" Ondogmatische grondslag.

" De H.J.B. richt zich tot jongeren van 15 tot 23 jaar. Humanisme, zo krijgen wij de indruk, betekent voor hen vooral: niet vastgelegd willen zijn op bepaalde onaantastbare leerstellingen, openheid naar alle kanten, ook naar het Christendom. Men nodigt regelmatig vertegenwoordigers van allerlei levensbeschouwingen uit om hun gedachten te presenteren en ter discussie te stellen. "Een van onze leden is op die manier katholiek geworden en een ander mohammedaan, en de meesten natuurlijk humanist, maar voor hen allen was de

"H.J.B. als hulpmiddel om een bepaalde levensrichting te vinden en daar gaat "het om", aldus de voorzitter.

" De H.J.B. heeft niet zonder meer de Beginselverklaring van het Humanistisch "verbond overgenomen. De eigen formulering luidt, dat "de mens als denkend "wezen zijn levensbeschouwing niet dient te baseren op dogma's" en dat hij ""bereid moet zijn zich in denken en doen te verantwoorden tegenover mens en "samenleving".

" En de officiële doelstelling van de statuten luidt: "De H.J.B. wil berei- "ken dat jongeren komen tot een bewuste levenshouding, waarbij zij zich reken- "schap geven van hun verantwoordelijkheid.""

Verder vermeldt de rubriek de instelling van een leerstoel in de lekenmoraal aan de Universiteit te Gent en de opening van een nieuwe tweejaarlijkse op- leiding voor toekomstige geestelijke raadslieden van het Humanistisch Verbond.

Ontmoetingsweek voor Rooms-Katholieken, Protestanten en Humanisten. De Barchembeweging houdt van 2 tot 10 augustus te Barchem een ontmoetingsweek over het thema: "Bedreigingen van de menselijke vrijheid".

Leiders zullen zijn:

Pater R. Kuiters O.E.S.A., Nijmegen; Ds. D.G. van Vreumingen, Groningen; Drs. J.H.P. Colpa, Assen en Ds. W.J. Overdiep, Barchem.

Nadere inlichtingen: Woodbrookershuis Barchem Gld., tel.: 06738-218.